

Cōtra proprietarios re

Incipit tractat⁹ mgrī

Jobis Gerson cōtra proprietarios
regulā Augustini professos

Elus domus tue Augustine pater. amico/
rū salus. obsequiū de
bitū. sinceraq; dilectō
aduersus proprietarios
regule tue p̄fessores et proprietatis
defensores amicitia iūctos suadet
fraternus amor tricuspidē ferrū ia
cere nō vt ledat s; suadeat tutiores
viā veritatis. **I**mpugnabit ergo
p̄p̄ietas p̄mo loco p̄ ip̄az regulaz
Augustini solito voto p̄missā. Se
cūdo p̄ auctoritatē sc̄pture sacre ⁊
canonū **T**ertio dissoluēdo p̄ virib;
illoz rōes quatin⁹ vep̄ib; p̄p̄ieta
tis excussis radicit⁹. vos amici q̄z
occasione hec tracto iuxta vocatio
nē v̄raz ⁊ regulā. sicut in vnū estis
cōgregati vnanimēs habitetis i do
mo dei. et sit vobis cor vnū et aīa
vna. et oīa cōmunia. nec sint scisma/
ta inter vos q̄ p̄pter meū et tuū ori
unt⁹. **C**haritas em̄ dicit regula v̄ra
nō querit que sua sūt s; cōia p̄p̄is
anteponit. nō p̄p̄ia cōib⁹. **E**t quā
to ampli⁹ rem cōmunē q̄z p̄p̄ia cu
raueritis tanto vos ampli⁹ p̄ficē
noscatis. **U**t in oīib⁹ quib⁹ vtitur
trāsitoria necessitas sup̄emineat ⁊
p̄maneāt caritas. **Q**m̄ innocentes
dicit pater Augustin⁹ nō estis si ta
cēdo fratrem perire sinitis. fraternū
em̄ vulnus crudeliter dissimulatur.
nec sine anime periculo misericor

gule augustini eccl̄e

diter indicat **P**ropriū liquet h̄re
phibz Aug⁹. alumnis suis in regu
le exordio. quo magis caritatē et
pacē ostenderet finē esse religionis
inter fratres cū dicit. **I**n vnū estis
cōgregati vt vnanimēs habitetis
in domo. ⁊ sit vobis cor vnū ⁊ ani
ma vna in dño. **S**equit⁹. **E**t non
dicatis aliquis p̄p̄iū. **G**raul⁹ autē
peccatū est facere q̄z dicere **C**ū exte
rius opus maliciā sup̄addat inte
riori. vt furari. occidē. mechari g/
uius q̄z dicere aut p̄ponere in men
te. ergo si phibet exp̄esse verbum
p̄p̄ietatis. a fortiori et factū. **M**az
dictū nequitia nō h̄z aut bonitatē.
nisi sit signū rei cui⁹ est dictū. ergo
si phibet dicere quicq; p̄p̄iū. ma
gis phibet habere illud. **S**ecundo
mor sequit⁹ in textu regule quā vo
uistis. **E**t sint vobis oīa cōmunia.
Om̄e aut⁹ s̄m logicos est v̄le signū
q̄d distribuit p̄ vniuersis reb⁹ ge
neraliter que sub possessione cadūt
cuiuscūq; nature sine. siue sint ioca
lia. siue pecunia. vel aliud. **E**rgo fal
sificat v̄lis ista regula i voti v̄ri pe
riculū p̄ quodcūq; p̄ticulare p̄p̄iū
quia p̄p̄iū et cōmune opponuntur.
Tertio cōsequenter in textu regule
s̄biūgit⁹. **E**t distribuāt vnicuiq; v̄z
a p̄posito vestro victus et tegumē
tū nō equaliter oīib⁹ qz equaliter
nō valetis oēs. sed sicut cuiq; op⁹
fuerit **N**on dicit v̄ginti libras aut
sc̄nta. s; tegumētū paratū. q̄d lōge
paucioris ē occupamētū q̄ p̄ciū ei⁹
Nec non cōformi⁹ vite ap̄loz a qua

Cōtra proprietarios

regularis vita originē cepit. Nā se
quit in regule textu. Sic em̄ legitur
in actib⁹ aploz. qd erant illis om̄ia
cōia et distribuebat vnicuiq; put
cuiq; opus erat. Non aut distribui
ebat aplis et eoz sequacib⁹ pecu
nia. sed victus et vestit⁹. ergo ppo/
sitiū cōfirmat. Naz pecuniale vestia
rium/ equalitatē quā intendit Au/
gustin⁹ corripit. Patet si cōtingat
senem fratrē et debilem cui opus est
amplius vestimenti q̄ sano prodi/
giū fore sui vestiarū et liberalitē sup
modū in cōmelationib⁹ exponē qd
in tegumento cōuertendū est. talis
senex infirm⁹ male vestietur. et iuue
nis fortis nō p̄dignus meli⁹. ipso in/
duet. contra intētionem augustini.
Quarto arguit p thopicā regulaz
Si qd min⁹ videt inesse inest et illō
quod magis. p̄p̄ius ergo habere
tolerabili⁹ esset in nouitijs ordinis
q̄ seniorib⁹ p̄pter impfectionē eoz
h illis phibz regula q̄c̄q; retinē de
seculo dicens. Qui aliquid habent
in seculo qm̄ ingressi sūt monasteriū
libenter illud velint esse cōmune. qui
nō habent nō querent in monaste/
rio. Ergo si qd de seculo afferē in
monasterio esse cōmune oportet. a
fortiori illud qd de monasterio est.
similit̄ et de redditib⁹ cōmunib⁹. De
mū si in cōmune reponere habent ⁊
p̄p̄iū vitare nouiter ingressi. A for
tiori etiā seniores illis quozū debet
esse status et vita p̄fectior. Et in si/
gnū hui⁹ eis reuerentia exhibet a
minorib⁹ ordinis. Retinē ergo nō

regulam Augustini

licet p̄p̄iū his qui habuerunt in se/
culo. neq; non habentib⁹ in seculo
in monasterio querere p̄mittit Au/
gustin⁹. Ergo cōm̄ib⁹ iubet p̄p̄iū
nō habere. qz om̄es qui ingressi sūt
aut habuerūt aut nō. Si primū re/
linquendū est. si scdm̄ nō est querē/
dū. ergo nullo modo retinendū. q/
tinus hac arte et modestia diuites
humiliēt ⁊ pauperes nō inflentur
Quinto edocet augustin⁹ quantum
sibi cordi fuerit cōmune charitatis
inter fratres et abominabile p̄p̄iū
dissentōnis ⁊ brige fomes. quia de
hoc primo loco tractare incipit in
regula vsq; ad locum de oratione.
Nō nescius quō p̄p̄ietas scismata
facit. vnanimitatē aduersat et paci.
quib⁹ opus est orantib⁹ teste Ihu/
gone in expositione regule. Nō p/
dest inquit vna dom⁹ si separat di/
uersa voluntas. Qm̄ longe maior
vnitas animi q̄ loci. habit⁹ ⁊ coru/
ctus cordis q̄ corporis. Caritas at
est que habitare facit vnanimē in
domo et pacē verā tribuit. Oratio
nē q̄ exaudibilē facit nec q̄ sua sūt
querit. sed que Ihu xpi. Hinc etiā
fratres monet ibidem ne sapientes
sint in oculis suis. op̄inionis p̄p̄ie
defēsores aut cōcordie turbatores.
Si ergo cōcordie aduersatur p̄p̄ia
voluntas. ergo etiā p̄p̄ia cista aut
bursa nō ouenit cōmuni charitati
qz illa cōmunia p̄p̄iis antepōnit.
Sexto vbi de oratione ieiunio ⁊ le/
ctura p̄randi mentionē fecit Aug⁹
in regula. cōsequenter de cibo infir

pfectos Para

moz specialiori loquens q̄ sanoz
inquit **E**t si eis qui ex morib' delica
tiorib' venerint ad monasteriū ali
quid vestimentoz aut alimentozū
dat qd nō fortiorib' ē. **F**rustra nē
pe dari diceret nisi hos nihil habē
vnde hec cōparant incenderet. **S**e
primo idem facit sed implicite. cum
phibet nō figi oculos in vīsa muli
ere. **N**ec dicatis inq̄t vos animos
habere pudicos si oculos habetis
impudicos. **E**rgo cū pari voto p/
mittit paup̄tas sicut castitas. abis/
ciēda est a manu omnis p̄p̄etaria
possessio. sicut ab oculo om̄is femi
ne delectatio carnalis. q̄ oculus
manus in istis se habent oformiter
et vtrunq̄ est reueri ad vomitum.
Hic in vībilib' carnis. illic in op̄/
bus seculi corā iusto iudice. **E**t seq̄
tur in regula. **H**oc inquit qd dixi
de oculo nō figendo etiā in ceteris
phibendis obseruet cū dilectione
hominū et odio vitioz. **C**ōuid' at
si recusauerit ferre vindictā priuē
a osortō frat̄. **C**ōfirmat q̄ plus
est rē illicitā tangē q̄ videre tm̄. et
adhuc ampli' possidere et ad nutū
habere volūtat̄ q̄ tangē aut vel
le. **E**rgo si in voto castitatis phibe
tur oculus figi in feminā quare nō
in voto paup̄tatis phibet etiā p/
pria possessio? **N**ō em̄ min' scanda
lisat apostasia seu tergiversatio se/
cundū q̄ primi in cōspectu hominū
Octauo nō aliter sapit venerabilis
Hugo in expositione. **E**t nō dicatis
aliquid p̄p̄iū. **N**ō dicim' inquit q̄c

prima

ccxxxiij

quā meū aut tuū. sed n̄m. vt dica/
tur. capa n̄a vestis n̄a. grafium
n̄m. sicut dom' ecclesia et claustrū.
om̄ia in om̄uni habenda sūt. **C**ar
nales sūt f̄res qui om̄unia diuidūt
sp̄iales qui diuisuz in om̄uni repo
nūt. **E**rgo si volum' hereditate pos
sidere d̄m nihil habeam' ait p̄ter
ip̄m **Q**m̄ si aurū argentū vel quod
aliud cū xp̄o querit dicit **H**ieroni.
cū istis et similib' p̄p̄is ps fieri de
dignat de' **A**p̄li imitemur sententiā
ad **Thimod.** vi. habentes alimenta
et quib' tegamur ē. **Q**uipe trib'
Leuī nō habuit partē in terra **N**o/
no in expositione regule. **E**t distri
buatur vnicuiq̄ put opus fuerit.
Dñs ordinauit ecclesiā vt plerq̄
sp̄ialib'. ceteri autē tp̄alib' vacaret
Prepositoꝝ officia sūt subditis cor
poralia ministrare. **S**ubditoꝝ v̄o
sp̄ialib' insistere o f̄oib' videlicet cō
templationi et lectiōi. **E**rgo cōfū
dit religio cū quisq̄ puiloz efficiē
necessitatis et cōis magister vestia
r̄i tollit. **D**ecimo q̄ vestiariū equa
liter distributū cōtrariat̄ regule di
centi. q̄ nō equalit̄ est omnibus tri
buendū. q̄ nō equaliter valēt oēs.
Plurib' em̄ indiget eger q̄ san'. et
senex q̄ iuuenis. **I**ta em̄ seruanda
nature necessitas vt nō intereat cor
pus sed seruiat et nō supbiat. **I**n/
decimo p̄ eundē venerabilē **H**ugo
nē in expositione hui' passus. **E**t q̄
aliquid habebāt in seculo libenter
illud velint esse om̄une. **D**uo inq̄t
sunt que relinqui oportet p̄p̄e deū.

Cōtra proprietarios

facultas scz possidendi et volūtas habendi iuxta dñi sniaz **Lu. xij.** **Ni** si quis renūciauerit omnib⁹ q̄ possidet nō p̄t me⁹ esse discipul⁹. **Nō** em̄ sufficit exteriorē relinq̄re substantiā nisi interiorēz rescindam⁹ occupiaz. alias essz renūciatio vocalis tm̄ et hypocrisis dissimulatio facta corā hōib⁹ nō corā deo q̄ nouit abscondita cordis. **Duodecimo** **Hugo** exponendo hūc passū. vnanimi⁹ uiuite. **Sic** inq̄t. **Paup̄tas** et hūilitas generant caritatē inter fr̄es. **Caritas** vero nutrit et fouet vnanimitatē concordē et pacem. **Ergo** p̄ locum ab oppositis. possessio et supbia discordiā et iurgiū. vt cū vnus est alteri dīctior dīsequēter supbiōz ⁊ infestior. **Despectatores** em̄ sūt et iniuriatores diuites vt dicit **Aristl. iij.** **Et** b. et se dignificātes sup̄ alios q̄ deperit confestiz fraternitatis vnitas. ⁊ p̄ dīsequēs charitas deuotio et religio. **Tredécimo** inter occasiones alias pprietatē inducentes potissimū arbitroz fuisse humanū timorē deficienti in necessarijs tēpe egritudinis et senectutis qm̄ tunc opus est multo plurib⁹ q̄ cū ualeim⁹. **Quidō** aut̄ tanta forsitan p̄uio foret i regula circa infirmos et debiles nisi hanc sollicitudinē a cordib⁹ fratrū intenderet **Aug⁹.** euellere. vñ sanos ne moleste ferāt laetius egros pasci ostendit feliciores esse dicens. **Melius** minus egere q̄ plus habere. **Decimoquarto** ppriū religiosoz regulariū impugnat p̄

regulam Augustini

illud Augustini in regula. **Quicūqz** in tantū malū pgressus fuerit vt oculte ab aliquo lras aut mun⁹ accipiat si hoc vltero offert. parcat illi et oret p̄ eo. **Si** aut̄ deprehendit aut quincif⁹ grani⁹ emendat. **Ubi** **Hugo.** aliqd occultare inq̄t est ordinē infringē et sanctū ppositū paup̄tatis. **Qui** abscondit inq̄ mortaliter peccat velut alter **Giezi** fact⁹ sacri legus. **Nobis** ait ouenit bñ viuere et bonū exemplū dare et malā tollere suspicionē. **Nō** est malū qz minus cū vt sic ex amore pcedit. neqz qz cultell⁹ aut hmoi ergo qz p̄p̄iū. **Cōsequētia** pbat. qz ei qui nō fecisset votū paup̄tatis vtp̄ta seculari nō esset pccm accipe et seruare sicut regulari. **Nisi** ergo p̄iculosum esset p̄p̄iū saluti nō vocaret illud aug⁹. grande malū grauiter qz puniendū. etiāsi ex dono vel munere pcedat de p̄p̄ijs bonis seculi. quanto magis ergo si ex impia voluntate seruet de bonis cōib⁹. **Decimoq̄nto** impugnat pprietas p̄ regulā beati augustini vbi dicit **Vestes** v̄as sub vno custode habeatis vel plurib⁹ ne a tinea leuant. **Custodiri** iubet vestes dicit **Hugo** ibidē p̄pter duo. **Primo** ne p̄ incuriā a tinea leuant. **Secdo** ne frater. quispiā illā quam habet vestē p̄p̄iā credat si in p̄prio loco seruaret. puta in camēa vel in cista ei⁹. **Ad** exterminandā em̄ omnē pprietatē dīsequēter dicit **Aug⁹.** in regula. **Nō** ad vos ptineat qd̄ vobis indumentū p̄ tempoz congruētia

pfectos

Paras

perferat. vtz illud qđ deposuerat
an aliud recipiat. dñ tñ vnicuiq; p
ut opus est nō neget. Neq; oque/
rat deteri⁹ se accepisse qđ posuerat.
sed magis pbate inqđ quantū vo/
bis desit in sancto interiori habitu
cordis qui p habitu corpis litiga/
tis. Decimosexto cōfirmat extermi/
natio pprietatis expositione hugo/
nis in regule passu. Discam⁹ inqđ
fratres supflua resecare vt dñ qđ
opus est nō negat vltra qđ opus
sit a nemine requirat. Supflua qui/
dem ē scđa tunica. pfectioni religi/
onis euāgelice straria **Math. x.** et
Lu. ix. Neq; duas tunicas habea/
tis. Et intellige p tunicā vnā qđtā
sufficit de vestitu p tegumento ne/
cessario vni⁹. Supflūū est etia; bōi
anhelare ad qđ nō pōt puenire cū
salute. Naz in voto paupertatis sibi
velle abstulit et posse. Ad semel ve/
ro abiuratū velle anhelare nō mi/
nus rīdicolosū est qđ si quis de mo/
nacho studeret nō esse monachus
aut de sterili plific⁹. Decimosepti/
mo hoc idē vitiū pprietatis cōdem/
nat **Aug⁹** in regula discēs. Et sicut
pascim⁹ ex vno cellario sic induami/
ni ex vno vestiario. Vnū et multa
opponunt. iij metaph. Cū ergo iu/
beat vnū et cōmunē vestiariū. seqđ
p locū ab oppositis qđ phibet ppi/
um et singulare multū. Videte g^o
si votū seruatis regule. cū toties in/
fringitis et tā expresse nō semel sed
quotidie. Iudicate si ex vno vestia/
rio induimini eo modo quo pasci/
mini

prima

cclxxv

mini ex vno cellario et si que serua/
tis in vestris cameris vel cistis sub/
cōmuni sint custodia sicut vinum in/
penu aut bladū i horreo. Qđ si di/
reritis pfecto diē negatis et expi/
entiā oppositā. et cōtradictoria siml
vera cōceditis. Cōtra quos nil am/
pli⁹ disputandū dicit **Arist.** nisi ta/
les aut in ignē pñcere aut execcare
Quia idē est pñcere et nō pñcere
illis. execcare et nō execcare. Nega/
re ergo nō potestis qđ pmissā pau/
ptatis fidē violetis et ad vomitum
reuerimini possessionis derelictē.
Decimooctauo **Aug⁹** necdū cōrē/
tus est cōmune esse vestiariū et do/
na seu munera parentū et amicorū
sed etiā vult esse cōmunia opa sin/
guloz qđ est mal⁹ dicens. Nullus
aliqđ sibi opes sed oīa opa vfa in
vnū fiant. maiori alacritate et stu/
dio qđ si vob ipis faceretis. Chari/
tas em postponit ppiā cōmunib⁹.
imo ppiā nescit. Et quanto ampli⁹
rem cōmunē qđ ppiā curauerit. tā/
to ampli⁹ vos noueritis in religio/
ne pñcere. qm cōla curare carita/
tis est meritorie. sua aut ppiā natu/
re reciproce. Decimonono pbatur
hoc idē p illud qđ sequit in regula
Cōsequēs est em vt qđ filijs suis in
monasterio cōstitutis aliquā cōtu/
lerint vestē siue qđlibet aliud inter/
necessari ad deputandū. illud nō acci/
piat occulte. h fit in ptate prepositi
vt in rē cōmunē redactū cui neces/
sariū fuerit pbeat. Maior at rō cō/
tatis videt eē de bonis ecclie cōib⁹

Cōtra proprietarios

q̄ de ip̄oz parentū donarijs. q̄ ex
pprio p̄cellerūt eoz. Ergo si ppriū
phibet in sc̄dis. sequit̄ etiā q̄ in p̄
mis. Vicesimo ostendit̄ hoc ip̄m p̄
Hugonez exponētē hunc passum
In om̄ni oīm vitā inq̄t cuiusmōi
est religionis ouersatō. nihil licz re
cipi. nihil occulte retineri. Alias iā
nō esset cor vnū et aia vna si non es
sent oīa cōia. vbi āt oīa cōia nulla
sūt ppria. Dic mihi queso. nōne re/
gulā Aug⁹. vouisti. nōne vitā regu
larē fm eā tenē p̄misisti. nonne oīa
p̄dicta dicit esse cōia? Ergo necessa
rio aut illā p̄missā non tenes voti/
fragus. aut nihil penes te ppriū ha
bes. alias regularis nō es sed ma
gis irregularis. Cū em̄ nihil retinet̄
dicit Hugo ppriū. auaritia restrin/
git. inuidia religat. et om̄e fomētū
discordie supflūū resecat. charitas
vnanimis onutrit. et paup̄tas de/
uota custodit. Et dū nō licet terre/
na retinere cogitur ampli⁹ celestia
cogitare. tractare. diligere. tāto mi
nus em̄ supna diligit q̄s q̄to ma
gis in infimis delectat. Vicesimo
p̄mo pprietas repellitur Hugonis
auctoritate. Sūt inq̄t q̄ graui⁹ tur
bant̄ inter f̄res cū nō licet donaria
retinere parētū. amātes suare mu
nacula suoz et in pprio delectant̄.
Ad eo em̄ sepe inardescit̄ vilib⁹ et
paruis istis oblectamētis vt eoz
occasionib⁹ soleāt turbare concordia
fratz. q̄d persuasione diabolica fi
eri dubiū nō est q̄ in eo temptat in
quo magis se preualere cognoscit

regulam Augustini

Propterea diligenter oīa terrena
calcanda sūt q̄ caritatē fraternam
turbare p̄sūt vt sit laqueus stritus
et nos liberati sim⁹. Vicesimo sc̄do
sup addit Hugo sup̄dictū. q̄ frater
qui mun⁹ acceptū celauerit furti in
dicio odemnet. Parū dixi imo cer
te sacrilegio q̄d pei⁹ est quasi iude
similis fact⁹ p̄ditiō. Prodit̄ em̄ cō
uentū totū cū rem ei⁹ cōez ecclesie
de sinu caritatis subtrahit in ppriū
vsum. Veri⁹ dixerim p̄diti se ip̄z
cū retrospicit ad abiectūz seculū et
regulā violat et votū. Ergo si fur
tū omittis fm hugonē seruādo se
culare donariū nūq̄d erit sacrileg⁹
q̄ de cōi sacro ppriū suū facit. In cōi
dederūt fūdatores. et nisi in cōi re
tinere potes cū salute. Vicesimo ter
tio lauacrū corp̄is infirmi et lotio
nē vestiū curiosā phibet aug⁹. in re
gula fieri fm ppriū arbitriū fratz.
h̄ magis prepositi vt etiam si nolit
frater faciat iubente preposito q̄d
illi expedit p̄ salute corp̄is. Et si ve
lit negāte illo / nō faciat. vt nō obe
diat sue cupiditati. Cū ergo beat⁹
p̄r aug⁹. cum regula vota p̄missa
maxim⁹ et prim⁹ sit preposit⁹ post
desi regularib⁹ filiis suis canonicis
p̄cipiēs in tot locis et passib⁹ oīa
h̄re cōia. et in pprio nihil. sequit̄ q̄
illi parendū est et nō pprie lasciuie.
qm̄ Hugone teste non ornat nitor
corp̄is aut vestiū sed mox. et spūal
magis q̄renda est mundicia q̄z cor
palis. Si ergo ppria libido phibet
in lotione vestis aut corp̄is ratōne

pfectos

Dars

obediencie pmissis q̄ p̄ria abiecit voluntatē quare etiā nō p̄t. ibere p̄prietas pecunie et iocalium repugnans voto paupertatis caritati q̄ fraterne. multo min⁹ rōnabile videtur in forensib⁹ et alienis p̄p̄riis licē cuiusmodi sūt fortune. bona i cista aut in camera seruata q̄ in p̄ria corporis sanitate longe magis necessaria. sed in ista sc̄da p̄p̄ria volūtas p̄hibet et auferet vt dictū est. ergo similis et in prima. **V**icesimo quarto arguit p̄ illud in regula augustini de egrotantib⁹ cura laborantib⁹ et debilib⁹ vel senib⁹ q̄ alicui est frater iniungenda. vt petat de cellario qd cuiq̄ opus esse p̄spexerit. **Q**uicquid ē ergo necessitate petēde sē de omni cellario. ergo si nō sit opus p̄prio p̄ necessitate infirmitatis. multo min⁹ tpe sanitatis. **V**icesimo quinto arguitur p̄ eundē **A**ugustinus. **S**iue inq̄t qui cellario siue qui vestib⁹ siue qui rodicibus scribēdis preponit sine murmure seruiat fratrib⁹ suis. **P**ropriū ergo vestiariū tolerare aut p̄peti est regulā interimere p̄missam q̄ omne statuit mḡm vestiarij p̄ expressū. **D**is aut tollit cū quisq̄ p̄ se curā gerit. et p̄ cōsequēs regulā corrūpit ⁊ frangit videntib⁹. sciētib⁹ et volentib⁹ vobis singul⁹ in graue discrimē salutis ais p̄ v̄fē. **R**egula ponit vnū omne. vos at p̄p̄rios oēs. **D**icite ergo si regulaz p̄missā seruatis. **V**icesimo sexto cōfirmat hoc ip̄m p̄ illud qd mor seq̄tur in regula. **V**estimēta inq̄t aug⁹

prima

eccl̄xi

et calciamenta q̄i fuerint indigenti bus necessaria dare nō differāt sub q̄p sūt custodia q̄ poscūt. **U**bi hugo **M**inistrare debet frater deputatus cōi vestiario sine murmure. **C**ueant ergo fratres ne nimis petāt importune aut supflue. naz quicq̄o supflūū est mortifex est illis. **N**ā vñ paupes crim⁹ si penuriā non habent. **A**tendāt q̄ oblatōes fideliz sūt q̄ vestiūt et comedunt vt formidēt p̄p̄riā p̄cā portare. **U**sq̄ ergo ad p̄uisionē calciamentoz **A**ug⁹. nō descenderet si quicq̄ frib⁹ p̄p̄riū accessisset. **V**icesimo septimo cōfirmatur p̄ illud **A**ug⁹. in regula. **L**ites at nullas habeatis inter vos ⁊ **M**aximū at fomentū litū est p̄p̄riū q̄ se cant inter volūtates teste **S**eneca **F**elicē inq̄t dixerim humanā vitaz si hec duo p̄nōia possessiua meū ⁊ tui tollerent de medio. **E**t in epla xiiij. **S**i vīs viuere in pace. aut pauper sis. aut paup̄ filis. **R**ixa at est inter opetitozes. **E**t **E**ib. v. **B**rige et dissensioēs sūt institute. **E**t **B**oeti⁹ in tertio. vnde forenses q̄rimo nie nisi q̄ vī vel fraude a volentib⁹ pecūie repetunt cupite. **T**olle p̄p̄riū de claustro et lampades extinctis inuidie. luxurie. rixe. auaritie. ceterorū q̄ defectuū. **V**icesimo octauo arguit p̄ illud de regula p̄ finem. **U**t at cū ista seruent dicit aug⁹ et siq̄o min⁹ seruati fuerit nō negligēt p̄tereat h̄ emendandum corrigendū q̄ curet ab eo q̄ p̄est vobis **I**p̄e em̄ quāto loco superiore tāto

Cōtra proprietarios

in piculo maiori versatur. nisi corri-
gat vsus manifestos et defectus pa-
tentes quibus regula corrumpitur et la-
teat in piculo salutis animarum. quoniam illi
est reddere rationem pro omnibus. **U**nus
abbas vitam secundum regulam **Aug.** et filii
fides. **I**lla totiens clamat omnia esse
communia vni cor et animarum. nihil habere
proprium. commune vestiarium. et tamen contra
regulam agit quotidie. **E**t quod deterius est
usque adeo infecit hoc virus cunctos
ut neminem conscientia remordeat. ne-
mo ex abusibus vetustate doleat aut
peniteat. quod indicium est obstinationis
et irremissionis piculum. quoniam qui consci-
entiam remordente non habet. minime
penitet. si non penitet fecisse. non dolz.
si non dolet non orteat. quod non orteat
non orteat nec absoluit usque in fine
vite. **D**iscrimine hoc cōte est. sed tamen pro
capitis. et consequentem membrorum. ca-
pitis quia regulam promissam nec seruat
nec seruare cogit iuxta vocacionis
officium cuius est secundum **Aug.** corripere
inquietos. consolari pusillanimes. in-
firmos suscipere. et patientes ad omnes
fore. **M**embrorum autem quia non tenuerunt
promissam regulam. pudet dicere sed ve-
ritas urget. ne in fermentum phari-
seorum descendat. verendum est hodie
de quo **Matth. xxiii.** scribit. **N**e vo-
bis etc. quod decimatis metum. anhetum. ci-
minum. et reliquistis quod grauiora sunt
legis. iudicium maius et fide. **S**i bre-
uis producit et longa corripit. si in
notula cant. si in lectura vocabulo
titubant. si rumpit leuiter silentium. si
cerimonie reuerentiales non seruant.

regulam Augustini

si vestes indecenter compe. si cete-
risque minimis defectus modicus omit-
tat corrigi diligenter. **Q**ue autem maio-
ra sunt et in corpore regule promissae ex-
pressa tam frequenter. vota quod tria con-
cernentia cuiusmodi sunt superbia. ran-
cor. comestiones. luxurie. proprietates
auaricia. preciose vestes. vasa argen-
tea in camera. cetera quod curiositates
prohibitor negligunt. **T**ales incre-
pans Christus prelatos ubi superbia. cecos
cecorum quod duces appellat. deglutien-
tes camelum et culicem excolantes. **T**u
testimonium concludit per regulam cal-
cem in quo dicit **aug.** **I**t autem in
hoc libello tamquam in speculo possitis
inspicere ne per obliuionez aliquid ne-
gligatis. semel in septimana vobis
legat. **E**t ubi vos inueneritis quod scri-
pta sunt facientes. agite gratias deo
bonorum omnium largitori. **U**bi autem sibi
quicunque vestrum videt aliquid deesse vo-
leat de preterito. caueat de futuro.
orans ut ei debitum dimittat et in te-
ptationem non inducat amen. **I**deo
autem legi dicit venerabilis **Hugo**
et legi precipit ab **augustino** septi-
manam ut memoriam teneat et ob-
seruet diligenter. **E**x quo igitur regu-
la beati patris **augustini** vobis specu-
lum est o regulares tam frequenter vobis
coram facie preposita. quomodo trabes in
oculo non videtis quod festuca videtis
in alieno. **T**rabes enim ut dicit **Eri-**
sostomus super **Matth.** est peccatum clerici
festuca autem secularium. **I**t cuncta ser-
uent dicit **Aug.** que in regula sunt
regula legat. et minus obseruatum non

perfectos Pars

pterea h̄ corrigat. Quo animo ergo tanto tpe dissimulatis preterire comune vestiariū vt induamini ex vno vestitio sicut veltimini ex vno cellario? Negare non potestis quin hoc voto p̄miseritis solenni qđ in regula legis quotidie tot in passibus et locis. Ante votū dicit aug⁹ libez erat reddē sed necessariū saluti post votū. Voto namq; consilia. vobis facta sūt p̄cepta et libera necessaria. Aliqñ ergo dolendū ē de p̄terito cōmisso et futurū cauendū vt sitis factores verbi ⁊ nō auditores. tñ Jacobi p̄mo. Qm̄ si qđ audi tor ē et nō factor cōpabit vīro cōsideranti vultū natiuitatis sue i spe culo. Cōsiderauit ei se et abst̄ et statim oblit⁹ est sui ip̄i. Sic est audire quotidie in regula legi si tñ legatur qđ vocati estis et cōgregati vt vna nimes habitetis in domo. qđ cor vnū ⁊ anima vna. ⁊ omnia sint generaliter et vniuersaliter cōmunta. et nō dicat aliqđ p̄p̄iū. Qđ etiā donariū aut pacnū mun⁹ vel l̄ra nō seruet sed p̄beant in cōi qđ vestes sō vno cōi aut de habeant. qđ induamini ex vno vestiario sicut veltimini ex vno cellario. qđ nullus sibi alii qđ opere. sed oīa opa in vnū fiāt. qđ quāto plus cōe qđ p̄p̄iū curat. tanto ampli⁹ in religione pficitur. Qđ caritas que sua sūt nō querit h̄ postponit p̄p̄ia cōib⁹. audire inq; hec sed non facere. aut ire parū est aut scire regulā nisi facere sequatur. Seruare deniq; obedientiā et casti

prima ecclesio

tatē nō sufficit si paupertatem et abiectionem paupertatis neglexeris. qm̄ aplo Jacobo testante. Qui in vno offendit fact⁹ est omniū reus. Qui imo. quāto crebri⁹ et sepius auditis et nō impletis. tanto culpabiliores estis. Qm̄. ij. Petri. ij. dicit. Melius erat viā iusticie non cognoscere qđ post agnitō retrosū cōverti. Legitis ergo in r̄ulā v̄rāz nisi vos preparatis ad emēdatiōz. neq; regulares vocari meremini aut habitum eoz gerere seu de eoz bonis necessaria vire s̄mē iuxta intentionē fūdatōz. nisi regulā obseruetis pro virib⁹. amodo in futurū. d̄ p̄teritis penitentiā agentes. Donet autem dñs vt verbis vtar aug⁹. vt obseruetis hec om̄ia. p̄p̄iū abiciētes vt vouistis quicunq; regulares estis tanq; concorpie et pacis aduersariū. Vos qđ qđ preestis p̄ dei misericordia cogitate aio deula reducē et obliqua in directū. neq; dissimuletis vteri⁹. Nō est em̄ grandis differentia vtp̄ lēu inferas vel admittas ait Symach⁹ papa et Innocēti⁹ eius. Error cui nō resistit approbat et veritas si nō defendit opprimē. Ezechielis. xxxij. Sanguinē eius de manu tua requirā. Hec de p̄ma pte sufficiāt in qua p̄p̄ietas regule beati augustini visa est repugnare. In scda pte videretis qđ qualicūq; p̄p̄ietas impugnatur per sacram scripturam ⁊ canones tam auctori tanq; exemplis.

Cōtra propheetas

Incipit scōa ps huius

tractatus

Religiosorum status dicit san-
ctus Theodosius scōa se. q. clxxxij.
est perfectorum sicut et episcoporum.
Probat auctoritate saluatoris. mat-
th. x. Si vis perfectus esse vende oia et.
Et Luc. x. Maria optimam partem elegit.
Ad vitam eternam ingredi volentibus
necessaria sunt precepta. ad perfectio-
nem oclia. Hoc idem dicit Dionysius in. v.
et in. vi. capitulis celestis gerarchie.
Monachos vel theopentast. i. deo sa-
mulantes perfectos vocans. Cōfo-
miter etiam Paulus ad coloss. iij. Sup-
oia caritatem habete quod est vinculum
perfectiōis. vniuersumque enim perfectum est
cum suo coniungit fini quantum possibile
est. hoc autem est per caritatem. Io. a.
Qui manet in charitate in deo ma-
net et deus in eo. Et Dionysius de diuinis
nominibus. Extasim est faciens diuinus
amor transponens totaliter amantem
in amatum. sane tamen intelligendum. Tot-
tum enim et perfectum totalitate
diligibilis non diligitur nisi a se ip-
so deus. totalitate diligetis aie nisi
a beatis. hoc est toto affectu. spiritus in
deum tendens sed bene totalitate viato-
ris qui in affectu nihil habet non so-
lum repugnans caritati. quod est peccatum.
quoniam hoc etiam incipientibus et proficien-
tibus ouenit sed etiam impeditur eis
ut sunt sollicitudo. cura temporalium. pos-
sessiones. diuitie. propria voluntas. con-
iugium. et homini quod abhinc religionis

regulam Augustini

voto. Nam teste Augustino veniens
caritatis est cupiditas. Hinc in col-
lationibus patrum inquit abbas moyses
Ieiunia. vigilie. meditatio scriptu-
rarum. nuditas et priuatio facultatum
non perfectio sed perfectionis instrumē-
ta sunt. nec in ipsis consistit discipline
finis. sed per illa deuenit ad finem. quia
non ois religiosus perfectus est sed tamen
perfectum habet statum. Precepta remo-
uent que caritati sunt contraria. con-
silia autem impedimenta actus eius.
Dicit augustinus in enchiridion. Quicun-
que mandat deus quod vnum est. non me-
chaberis. Et quicunque non iubet sed
ammonet potius concilio quorum
vnum est. bonum homini mulieres non
tangere. Tunc recte sunt cum ad chari-
tatem ordinantur qua mori vult quis
deo. prima ad Thimoteum. vij. Finis
precepti charitas. Precepta ut ait
Hieronymus. ad demetriadem virginem.
Et prohibitiones de necessitate sunt
salutis ut colere deum et sabbatum
non occidere. non mechari et. quia
mala prohibentur et precipiuntur
bona per illa. Sed consilia de con-
cessis sunt et licitis ut est libertas
voluntatis. usus carnis in coniugio
possessiones et diuitie. prima Cor.
vij. De virginibus dominus preceptum non
habeo. consilium autem do. ab horum
abstinentia voto se astringit religio-
nis perfectio quo perfectus vacat deo
ad augmentum meritum victoriam ten-
tationis et maiorem unionem cum deo.
Hinc Iheronimus. de summo bono recedere
inquit bonum est corpe. sed longe melius

plectos Pars

voluntate. Et Anselm^{us} in libro de similitudinibus ponit de homine vlcere et arenulis pleno q^{ui} se ligari facit vt sece^{re} et sanet. Et Gregl. sup Ezechielē. Sicut holocaustū ē pfecti^{us} legis sacrificiū q^{uia} totū incēdit. sic qui nihil referuant sed sensus linguā atq^{ue} substantiā omnipotenti immolāt solenni voto vt deo tota liter se mancipient pfectiorē habēt statum cuiusmodi est religio. finis siquidē religionis pfectio caritatis cui^{us} sunt impedimēta tria q^{ui} abiciūtur voto. libertas sui. possessiones et otiosie. et carnis voluptates licite secularibus. et phibite religiosis quatin^{us} p abstinētiā hōz promissaz. operā dent caritati pfecte. Cōfirmat id ipm a sancto Tho. vbi supra. Stat^{us} inquit religionis est q^{ui}dam exercitiū et disciplina qua ad pfectū itur caritatis. Ad hoc at necessariū est ab amore mundaliū affectū diuertere vt patz p aug^{ustinum}. li. x. cōfessionū. Minus te amat inquit dñe de^{us} quicunq^{ue} pter te aliquid amat. Et Mat. vi. Nō potestis deo seruire et māmone. Et Jobes in canonica. f^{ratres} nolite diligē mūdū. Qm q^{ui} diligit mūdū nō est caritas dei in eo. Et Gregl. in omel. Tāto inquit quisq^{ue} min^{us} sup^{er} diligit q^{uā}to magis inferi^{us} delectat. Amor ergo siue occupiscentia carnis et ocu^{lorum} et superbia vite p^{re}pediūt perfectionē caritatis dei. p^{ri}mi. trahūt q^{ui} hōiez inferi^{us} et p oppositū paupertatis votū. castitatis q^{ui} et obedi

scda

ecclexiis

entie tendit sursum in deū veluti nihil inferi^{us} habēs q^{ui} delectet. Paupertatē emēdauit xpus caput ecclesie nascendo Lu. v. qm a paupe matre virgine nascit in stabulo. pannis inuoluit. et reclinat in p^{re}sepio. In omni deniq^{ue} vita sua relucet paupertas. Nihil possidē in p^{re}prio cōmēdat vetus testamentū. Num. xviij. Dixit dñs ad Aaron In terra eoz nihil possidebitis. nec habebitis partē inter eos. Ego pars et hereditas tua in medio filioz israel. Nimis auar^{us} est dicit Aug^{ustinus}. cui nō sufficit deus. Et Hieron^{imus} Dñs cū istis infimis ps fieri dedignat. Et Amb^{rosius}. Hi apti sunt ad regnū celo^{rum} q^{ui} nullis cupiditatib^{us} occupant^{ur} h^{abent} ad futura festinant pmissa vite celestis. Et Gregl. Illic cupit anim^{us} assistē vbi se speret sine fine gaudere. Et ad magna p^{ri}mia pueniri nō p^{ossunt} nisi p magnos labores. Si p^{ro}p^{ter} te dñs sue renūciat matri cū dicit. Que est mater mea et qui sunt fratres mei. Cur tu dño tuo cupis anteferrī? Nū iuueni querētī quo pacto vitā haberet eternā. R^{es}pondit veritas. Si vis inq^{ui}t ad vitā ingredi serua mandata. Rursus dicente iuuenē. Hec oīa feci a iuuetute. Adiecit. Si vis pfectus esse vade et vende oīa que habes et da paupib^{us} et sequere me. Hoc sūmopere claustralib^{us} notandū Non enim ait dominus manduca. quiesce. dormi. fruiere delicijs. et honorib^{us} mundi. thesauros habeto vasa argētea. iocalia et cetera

Cetera proprietarios

sed dicit vende omnia. non potest sicut Ananias et Saphira. sed omnia tua supple que habes iusto titulo. Nec ait da primis. sed pauperibus. Nec attendens dicit Augustinus. quibus monasteriis aut indigentibus hoc feceris quam omnium christianorum res una publica est. Audiatur pauperes et letentur que sit pars hereditatis eorum. Beati inquit Christus pauperes quam ipso est regnum celorum. Contra Paulus ad Thimoteum. vi. Radix inquit omnium malorum cupiditas. Hac cupiditate plerique habendi quam opus est secundum gloriam magistri. et diabolus cecidit de celo in infernum. et parentes nostri primi de paradiso in exilium In greco autem habet radix omnium malorum philargiria. id est amor pecunie. Scribit etiam Ecclesiasticus. i. Auaro nihil est scelestius. Et apostolus ubi superius. Quam quisquam inquit appetentes errauerunt omnino a fide Christum deferentes. quia in duobus locis non potest affectus noster partiri desiderium suum. Breuiter diuersis in locis sacra scriptura laudat et approbat voluntariam paupertatem. In religione ergo que est domus dei abicienda est omnis negociatio et proprietatis possessio. Non sit inquit Hieronimus. in domo ofonis negociatio. non possessionis amor. non cupiditas/ne ingrediat. Iesus iratus speluncam latronum et mensas subuertet vendentium in hora nouissima mortis Multi inquit Origenes sunt in domo dei que est ecclesia non spiritualiter ut promiserunt viuentes sed carnaliter magis. vendentes et emen-

regulam Augustini

tes. qui rarius orationi debite vacant secularibus intenti et dediti negotiis. **A**ttenus proprietates collata lapidibus sacre scripture. superest eaz per canones sacras impugnare ex tollendo voluntariam paupertatem. Clemens quartus. xii. q. i. siquidem dulcissimus et sic dicit. Communis vita omnibus est necessaria fratres. maxime his qui deo irreprehensibiliter cupiunt militare et vitam apostolorum imitari. Communis enim usus omnium que in mundo sunt omnibus esse debuit. sed per iniquitatem alius dixit hoc esse suum. alius oppositum. et sic inter mortales orta est dissensio. Denique grecorum quidam sapientissimus omnia communia esse amicorum dixit. Et sicut aer aut lux solis diuisi non potest aut meditari. Ita nec cetera quecumque communia que data sunt omnibus ex natura. Propter quod dominus ait per prophetam. Ecce quod bonum et quod iocundum habitare fratres in unum. Et apostoli communem in unum duxerunt vitam. Quam ut in eorum actibus dicimus. multitudinis credentium erat cor unum et anima una. nec quisquam aliquando dicebat suum. nec erat egens inter eos. Omnes qui domos vel agros possidebant venditis illis offerebant precium ante pedes apostolorum. sicut quidam vestrum cognouerunt et viderunt nobiscum Ananias autem vir austerus et Saphira uxor eius quia mentiti sunt. nobis presentibus corruerunt. Sequitur. Quapropter vobis cauenda mandamus et

vobis obedire precipim' doctrinis
aploz et exemplis vt ab apostoli/
cis regulis nō discedatis sed cōmu/
nē vitā ducētes adimplere sataga/
tis. **I**bidem statim allegatur post.
Hieron' ad nepotianū. Cleric' inf/
prete' vocabulū suū et eē nitat' qđ
dicit' **C**leros grece sors est latine.
qz dñs pars ei' et de sorte domini
sunt. **T**alis ergo esse debet vt pos/
sodeat a dño et possideat ipse dñm.
Q si quippiā preter dñm possideat
pars eius nō erit dñs. verbi grā si
aurū. si supellectile cū istis si digna/
tur dñs fieri ps eius. **I**hinc leuita
nō accepit partē in terra sicut cete/
re trib'. **A**mbrosi' osequenter de fu/
ga seculi hoc in loco inducit. **C**ui
ait portio est de' nihil curare debz
nisi desu ne alteri' necessitate et soli/
tudine impediatur. **A**ug'. in eodez
loco **N**olo 2c **D**ne res i vobis pol/
lere debent. scia scz et fama. **C**on/
scientia est necessaria tibi. fama pri/
mo tuo. **S**equit' paulo post. **N**ulli/
licz in societate nra aliquis habere
ppriū. **E**t si qui habuerint faciūt qđ
nō licet. **S**equit'. **Q**ui habent ppriū
vel habere volūt aut de pprio vi/
uere contra pceptū nō mecū mane/
bunt in socialē vitaz. **M**alo habere
claudos qđ plangere mortuos. **E**t
concilio lateranē. extra iij. c. 8 sta/
tu monachoz. **M**onachi nō precio/
recipiantur in monasterio nec per/
mittant habere peculū. **P**eculium
habere vt dicit magister **G**erard'
magn' in tractatu de pprietate mo/

nachoz. nō est habere principale
dominiū in re ipā. sed vt seru' sub
dño. sub p're fili' sub abbate mona/
chus. ex licentia ipoz sub quib' sūt
Et tñ hoc nunqz monachis conce/
dit' fm glo. **I**nno. qui est lucerna iu/
ris nisi p adiuncta administratiōe
vt si fuerit vestiari' elemosinari' vel
thesaurari' vel hmōi. cōmune hñs
officiū. deseruiens vtilitati cōmuni
ecclesie. vt fidelis sit et prudens dis/
pensator nō querens q' sua sūt sed
que omniū. **Q**ui at peculū habue/
rit nisi ab abbate fuerit ei p iniūcta
administratione pmissū a cōmuni/
one priuē altaris. **E**t qui in extre/
mis cū peculio fuerit inuent' et di/
gne nō penituerit nec oblatio p eo
fiat nec inter fratres habeat sepul/
turā. **Q**đ de vniuersis religiosis p/
cipim' obfuarī. **A**bbas at q' diligē/
ter ista nō cauerit officij sui iacturā
se nouerit incurfurū. **C**onsequenter
Elemens terci' paulo post sup quo/
dā canonico regulari q' in articulo
mortis agens licet a p're suo mo/
nit' ppriū qđ cōtra regulaz latent
habuerat noluit resignare et sic di/
em clausit et fuit inter fratres tra/
ditus sepulture. **E**t infra. **I**nquisiti/
onē tue respondem' q' ille canonic'
non tñ fuēat xpiana sepultura pri/
uandus. verū etiam si sine maximo
scandalo fieri potuit de ipā p'ict'
dignus est ecclesia. **I**tem ibidē **I**n/
nocēti' terci' abbati et conuētui sub/
lateñ. **C**ū ad mōasteriū 2c. firmic' in/
hibem' neqz de cetero monachoz

Cōtra proprietatis

lineis camilijs utat. Prohibem^{us} di-
strictē sub attestatiōe diuini iudicijs
ne quis monachorū propriū aliquid
possideat. sed si q̄s aliquid propriū
habet totū in continentē resignet. Et
infra. Si proprietatis ē apud quenq̄
inuēta fuerit in morte ipsa cū eo in
signū p̄ditionis extra monasteriū
in sterquilinū subterref^{etur} s̄m q̄ bea-
tus Gregl. in dialogo se narrat fe-
cisse. Un̄ si quicq̄ alicui fuerit desti-
natū nō p̄sumat illud accipe s̄ ab-
bati aut p̄ori aut cellerario assigne-
tur. Sequit^{ur} in fine. Nec estimet ab-
bas q̄ sup̄ proprietate posset cū aliq̄
monacho dispensare. Quia abdica-
tio proprietatis sicut et custodia casti-
tatis adeo sunt annexa regule mo-
nachali ut circa eā nec sūm^{us} ponti-
fer possit licentiā indulgere. Et au-
tem votum solenne religionis indis-
pensabile sit p̄z Leuitici ultimo. vbi
dicit^{ur} qd̄ semel sanctificatū est dñō
nō pōt in alios vsus omutari. Nec
facere pōt prelatus q̄n deo p̄secrat^{us}
p̄ votū religionis obliget ad hoc
quod vouit. Idem sentit Bern^{ardus} in li-
bro de precepto et dispensatione.
Quicquid aut in spūalib^{us} in regula
est traditū in manu nō relinquitur
abbatis. Et paulo post. Neq̄ enī
abbas sup̄ regulam est cui semel eti-
am ipse spontanea p̄fessione se sub-
iecit et deuouit. Votū etiā paup̄ta-
tis indispensabile ostendit sanctus
Tho. sc̄da sc̄de. q. lxxix. Grauius
enī ait est q̄ p̄iurū votū fractū. ex
eo q̄ deo soli votū fit et p̄mittitur
Iuramentū aut deo et hōib^{us} Se-

regulam Augustini

cundo q̄ votū obligat ex fidelita-
te reddendi deo p̄missū. Iuramen-
tū vero ex reuerentia veritatis que
est ipse. Grauior est aut infidelitas
q̄ irreuerentia. ergo ē. Et cōfirma-
tur p̄ eundē in eodē libro in mate-
ria de voto vbi dicit^{ur} q̄ si votū fi-
at solenne etiā ē impossibilib^{us}. ver-
bi gr̄a. Peregrinatio egrotis. ele-
mosina paup̄ib^{us}. et h̄mōi. nihilomi-
nus d̄z semp̄ haberi p̄mptitudo
volūtatis quotiēs occurrit memo-
rie et facere qd̄ in se est. In his etiā
que p̄ se mala sunt et bene fieri ne-
queunt dispensatio nō cadit sc̄dm
Bern^{ardus}. in eplā ad adam monachū.
et in libro de precepto et dispensa-
tione. cuiusmodi est habere propriū
monacho qui ad nō habendum se
astringit p̄ votū religiōis. Propuz
inquit possidere hōi seculari licitū
est. monacho aut purū malū. Nam
vbi proprietatis ibi singularitas ut
dicit Bern^{ardus}. ad carthusen^{sem}. vbi singu-
laritas ibi angulus. vbi angul^{us} ibi
sordes. vbi sordes ibi rubigo et di-
uisio. Benedic^{tus}. xij. Illis inq̄t q̄b^{us}
incumbit onus de vestiarijs calcia-
mētis et alijs corp̄is necessarijs p̄-
uidēdi statuim^{us} ut hoc decenter fa-
ciāt tpe cōgruo iuxta sup̄petentiaz
facultatū et cōditōez regionis. Et
sequit^{ur} nod^{us}. Et illud qd̄ erit dādū
singulis canonicis p̄ vestiario ta-
ret^{ur} in ānuali. Non est intelligenda
h̄mōi taxa in pecunijs dādīs cui li-
bet singillatim s̄ magis s̄m lram
regule magistro vestiarij qui de-
bet ista p̄uidere in cōi p̄ oib^{us} illis

phelos Pars

inquā quib' incumbit onus de ve/
farijs et calciamentis etc. Nā distri/
buita cuilibet portio pecunie ut isti
falso opinant. sequitur q' nulli in/
cumbit onus ista prouidendi in com/
muni p' singulis. Est hoc d' anathe/
mate iherico aliquid cū Achor re/
seruare. Achor id ē puertens p'mis/
sum votū. tria de anathemate phi/
bito cōtra deū furat. regulā aureā
palliū coccineū. et trecentos argen/
teos. i. p'pria voluntatē carnis vo/
luptatē. et diuitias seculi. Tot em̄
modis religionis frangit sacramē/
tū. Sed nō est tacenda punitio huius
sceleri inflīcta. Mox em̄ derelicti sūt
filij israel a dño et p'strati ab hosti/
bus vrbis Ibay. i. a vitijs cunctis
deducti in precipitiū moriū. Cū autē
fletet Josue stragem istaz ait dñs
illi. Peccauit p'pls israel et p'uarica/
tus est pactum meū. tulerunt q' de
anathemate et furati sunt et menti/
ti et absconderūt inter vasa sua nec
poterit stare ante hostes suos. q' a
pollutus est. Et nō ero vltra vobis
cū donec cōteratis virū qui huius
sceleris reus est. In quo innuit q'
dñs in totā ecclesiā irascit p' vnū
p'prietariū ut dicit auctor sūme vi/
tiorū. p'pterea persequend' est talis
ne p'pter vnū ceteri patiant' omnes
Qm̄ ut ait ap'ls ad Rho. i. Qui ta/
lia agunt scelera supple p'us enume/
rata digni sunt morte. Nō solū qui
faciūt sed qui cōsentiūt facientib'.
lxxxij. dī dicit Symach' papa in
decretis. Nō est grāpis d'ra an le/

scda

celere

tum inferas vel admittas. Et In/
nocentius ibidē Error cui nō ressi/
statur approbatur. Pius etiā papa.
Quid p'dest suo errore nō pollui.
qui consensum prestant errati. Et
Ambrosius in libro de patientia in/
quit. Qui a socio si pōt iniuriā non
repellit. tantus in vitio est q' ille q'
facit. O formidanda sententia reli/
giosis que sequit' Josue. vij. Ana/
thema. i. p'prietas in medio israel ē
id est cōtemplatiuoz. Nō poteris
stare corā hostib' tuis donec cōte/
rat' qui cōtaminat' est hoc scelē. etc.
Sequit' in fine capituli. Et lapida/
uit Achor omīs multitudo filiorū
israel. et cūcta q' cōtulerat de anathe/
mate igne cōsumpta sūt. Poti' p'pri/
etari' in seculo cōterat' lapidib' cor/
rectionis et cremeē facib' caritatis
et zeli dei q' post mortez supplicijs
dissimulādo deputeē eternis. Scri/
bit' ad propositū scdo Machab. xij
q' cū corpa que ceciderāt in bello
cōtra Gorgiā ydumeū post diem
septimū Judas pararet sepelire in/
uenit sub tunicis occisorū de dona/
rijs idolorū q' ap' d' Jāniā ceperant
cōtra legē et eos operit corruisse ob
hāc causā. Si ergo iudeis viris po/
pularib' tā grauis vltio cōtingit p'
acceptis semel et retētis cōtra legē
eorū donarijs. q' p'fectis viris fiet
trāsgressionē votoz solēniū. nec se/
mel s' p' totā vitaz eoz. Apostasia
quedam est dicit auctor summe vi/
tiorū p'prietas monachoz ma/
ior q' relinquere habitū aut exire

Cōtra proprietarios

metas ecclesie preter prelati licentiā
qz paupertas voluntaria magis est
de substantia religionis q̄z habit⁹.
Religio em̄ ordinat⁹ ad p̄fectionē
caritatis que est amor dei vsqz ad
contemptū sui. **H**abere ergo propuz
vt dicit sanctus **Tho.** sc̄da sc̄de. q.
clxxxvi. arg. vii. repugnat p̄fectioni
religionis. voluntaria paupertas pa
ris est fundamentū vt dicit **Augl.**
in li. xix. de ciuitate dei. **I**nter fr̄es
inquit ocoz q̄ amica consonantia
charitatis fraterne cū nihil habet
vnus quod nō omnes. **E**cōtrario
inter proprietarios rixē quotidianē.
inuidie. susurratio. detractio. nulla
pax. nulla caritas. nulla salus. opi
niones et bzige. adeo vt quicquid
placet vni displicet alteri. **H**inc scil
sure et discorde. Inequalitates in
habitu et victu. hic abiecte. hic curi
ose induit. hic vt dñs. ille vt seruus.
hic vt pauper. ille vt diues incedit.
hic esurit. ille ebrius est. hic aurū cō
tra votū possidet. ille debitis mltis
obligat⁹. q̄ omnia dissipat q̄ expē
dit. **E**t sic fraudat⁹ intentio sūdato
rū. otēniit ecclesie institutio. vilipē
dit euāgelica instructio. negligitur
propria salus. et lumen p̄fecte reli
gionis quondā in ecclesia radians
pro maiori parte modernis t̄pib⁹
proholor obscurat⁹ ne dicā extin
guis. **E**t hec de secūdo membro di
cta sunt

Incipit tertia pars hui⁹

tractatus

regulam Augustini

Exussis vtcunqz telis duo
bus expharetra incult⁹ q̄
exposceret ordo et v̄signi
tas materie. supest accedere ad ter
tiū quo p̄ virib⁹ reuellende sūt p/
rietarioz obiectiones. **P**rimo siq̄
dem loco quodā palliamento fallē
vident⁹ dicentes vestiariū non esse
p̄pū sed magis p̄curatio. qd̄ ab/
vno est nōis. **N**ā p̄curare est curā
p̄ alijs. **P**rietari⁹ aut p̄ se solo cu
rat. **I**tem p̄curator vestiari⁹ per re
gulam dicit⁹ esse cōmunis p̄ omib⁹.
isti aut p̄ se tm̄. **I**n quo strariant
regule necnon et voto paupertatis.
In deus. xxij. ca. scribit. **C**ū votū
voueris dño deo nō tardabis red
dere. qz requireret illud dñs de⁹ tu⁹.
Si morat⁹ fueris reddere imputa
bit tibi in p̄ccm. **E**t paulo post **Q**d
semel egressū est de labijs tuis ob
suabis et facies sic p̄misisti dño zc̄
Et **Malach.** p̄mo. **A**d vos o sacer
dotes qui despicietis nomē zc̄. **E**t in
fra. **E**t offertis sup altare meū pa
nē pollutū. **E**t paulo post. **N**on est
mihi voluntas in vobis dicit dñs
exercitū. et munus nō suscipiaze
manu v̄sa. **S**equit⁹ in fine. **M**aledi
ctus dolosus qui h̄z in grege suo
masculū et votū faciēs immolabit
debile aial. **M**asculū vouit dño re/
gularis cū paupertatē desponsauit.
sed debile reddit qui adhuc seruat
p̄pū. **I**rridere ne est **augustinu**
patrē dicentem in exordio regule.
Hec sunt que vt obseruetis p̄cepti
m⁹ zc̄. **E**t seq̄t. **E**t nō dicatis aliqd̄

ppriū Secdo obſciūt cōſuetudinē
tanto tpe et a pſonis tā diſcretis
eruditis ⁊ in tot monaſterijs obſer
uatā. Quib⁹ rñdet regula iuris di
cens. qd poſſeſſor male fidei nullo
tpe preſcribit. Et aug⁹. in enchiridi
on. lxxxvi. Nñs ait tpi⁹ multa ma
la ita in aptaz cōſuetudinē deuenē
rūt. vt aut pua aut nulla eē credā
q magna atqz horrenda ſunt. vſqz
adeo vt nō ſolū nō occultāda ve
etiā pōdicanda et diſſamāda videā
tur. Item idē ſup illud ad Galat.
Timeo ne forte ſine cauſa labora
uerim in vobis. exclamare inq̃t cō
pūſus ſū. Ne pccis hōim. qz ſola
iniuſta exhorreſcim⁹. Viſitata vero
p quib⁹ abluendis filij dei ſāguis
effuſus eſt. quāuis tam magna ſint
vt omīno claudī contra ſe regnum
dei faciāt. ſepe videndo omīno to
lerare. et ſepe tolerando etiā facere
cogimur. Item in ſermone quarte
dñice aduent⁹. Nolite inq̃t pcca cō
temnē in quib⁹ forte iā cōſuetudinē
feciftis. Omne em̃ pccm cōſuetudine
viſciſcit et fit hōi quaſi nullū. Illico
vt obduruit ſam doloze p dicit ⁊
putre eſt nec ampli⁹ dolet. qd aut
nō dolet nō p ſano habendū eſt ſ
magis p mortuo oputandū. Cum
vlcus pungi⁹ et dolet. aut ſanū eſt
aut adhuc ſpē habet ſanitatē. Cū
aut pungi⁹ et non dolet p mortuo
habendū eſt et de corpe p cidendū
Dicant igit̃ pprietatis deſenſores
qui vouerūt paup̃tatem an cōſuetu
do. iſta eos excuſet. Sz dicēt forte

q papa vel eccleſia cū eis ſup hoc
diſpenſauit. Audiāt papā Innocē
tiū expreſſe dicentē. Abdicatio in
quit pprietatis ſicut et cuſtodia ca
ſtitatis adeo eſt annexa regule mo
nachali vt nec ſūm⁹ pontifex poſſit
circa eā diſpenſare. ergo a fortiori
nec generale capitulū ordinis. nec
abbas pōt indulgere licentiā. cum
papalis p̃tās excedat omne pote
ſtatē inferiorū poſt xp̃m vt habet
diſ. xcij. cīpan⁹. et. xij. non decet. Q
aut votū hoc non ſeruet multis in
locis a plurib⁹ annis et magnis vi
ris nō excuſat ſed magis aggrauat
Inoluit aut hoc ex negligentia p
latop in ſalutis eoz piculū. Nihil
magis diſſonū ratōni qz habitū or
dinis gerere exteri⁹ in oculis hōim
et ſtatū pfectionis ſimulare. interi⁹
aut vota ſaluti neceſſaria infringē
Rōnalis eſt cōis cōſuetudo q a iu
re approbat dicit Job. in ſūma cō
feſſo. lib. ij. ti. vi. Et quā rhomana
eccleſia ſeruat aut p̃cipit ſeruandā.
Irrōnabilis at vel iniqua nō p̃ſcri
bit. Innocenti⁹ dicit q rationabil
illa dicit q nō obuiat canoniciſ in
ſtitutis aut quā ius ſuſtinet. Irrati
onabil aut que oītra canonū institu
ta et a iure improbat cuſuſmodi ē
ppietas inter religioſos. Nit enim
Gregl. cuidā ep̃o. Si cōſuetudine
oppoſis. tibi eſt aduertendū q do
minus dicit in euangelio Job. xij
Ego ſū veritas. Nō ait. ego ſū con
ſuetudo. Qm Cīpani martyris ſen
tentia eſt. q quelibet cōſuetudo

Cōtra proprietarios

quātavis vetustate vulgata sp est
veritati postponenda. et vsus ois
veritati cōtrari⁹ abolend⁹ est. **Con**
suetudo qz sine veritate. vetustas ē
detestabilis error⁹ **F**rustra ergo cū
hic abusus proprietatis. euāgelioruz.
canonū et scōp patrū auctoritatib⁹
reprobata. consuetudo dicit. h ma/
gis vsitata culpa debet vocari. q
obligat mentes pondere suo vt ait
Gregl. in quarto moralium. vt neqz
etiā surgē possit cū velit. et quot vi
rib⁹ frequentationis pue astringit.
quasi tot vinculis in mente sua col
ligatur. **S**cribit qz **I**hieron. ad **Ce**
lantia. **A**spera inqt et insuauē fecit
nobis virtutū viā longa consuetudo
peccandi. **I**id. etiā in li. soliloqz
pmo. **P**raui inqt vite vsus aboleri
difficiliter p̄t. et assidua consuetudine
vitiū in naturā ouertit. **A**nim⁹ scelerib⁹
irretit⁹ vix diuelli p̄t dicit **Be**
da in li. de templo salomonis. **N**ō
est paru⁹ labor a consuetudine sese pe
stifera reuocare **I**nanis ergo ē hec
excusatio in p̄cis et friuola q̄ pre
tendit p̄pter consuetudinē malā. qua/
li dicere. q̄ abolita s̄ p̄cepta legis
qz iā a maiorib⁹ et maiori pte hoiz
nō seruant et qz nō seruare ea a lō
go est consuetū. **T**ertio obijciūt p̄pri
etatis defēsores. q̄ in capitul eoz
de hmoi proprietatis vsu dispensatū
est vsqz adeo q̄ ampli⁹ nō sit timi
dū **P**ace salua dicentiū. vt dictū est
sup et allegatū p decretalē **I**nnocē
tj tertij. extra de sta. mo. cū ad mo
nasteriū. **D**e votū paup̄tatis adeo

regulam Augustini

anexū est regule monachali vt nō
estimet abbas q̄ sup habēda p̄pri
etate possit cum aliquo dispensare
imo nec sūm⁹ pontifex. **I**dem dicit
sanct⁹ **T**ho. in 2a 2e. q. lxxxviii. de
voto solenni q̄ est indispensabile.
Cōformē ad decretalē. qm minus
est omutare votū qz absoluere vel
dispensare. **S**z aial deo votū omu
tari nō p̄t. **L**euit. xxvii. **S**anctū erit
inqt l̄ra et omutari nō poterit p̄p̄
meli⁹ aut pei⁹. **C**ausā assignat do/
ctor sanct⁹. **Q**m mor vbi vouebat
deo. sanctū reputabat q̄ diuino cul
tui mancipatū **S**icut nec modo ca
lix aut alia res consecrata deo possz
omutari in meli⁹ aut pei⁹. **E**t ergo
nō p̄t sūm⁹ pontifex sanctificatōez
rei inaiate tollere vt lapidis altari.
calicis. aut vestimētoz. ergo mltro
min⁹ ab hōie deo sanctificato per
votū solēne religionis **I**ō facē nō
p̄t p̄p̄ q̄ fligiōis p̄fessioē sc̄ificat⁹
est. deo nō teneat trib⁹ essentialib⁹
votis q̄ diu stat in religione. **R**ur/
sus qz votū est p̄missio deo facta
dicit sanct⁹ **T**ho. et non reddē deo
votū. spēs q̄daz infidelitatis est q̄
sub dispensatōe nō cadit. **E**t sic nō
p̄t abbas p̄cipe malū suo mōacho
vt dicit idē sanct⁹ 2a 2e in materia
de voto ita bonū deo debitū nō p̄t
phibere **E**t in manifestis malis dis
pensatio nō excusat a culpa. **I**ōnc
sanct⁹ **B**ern. in li. de p̄cepto et dis
pensatiōe dicit. **I**n p se malis non
cadit dispensatio et q̄ bñ fieri non
possit. cuiusmodi est habere p̄riū

pfeſſos

Para

ei qui omnia abiecit in voto pauper-
tatis. Hoc inquit Bern. ad adā mo/
nachū. ſeculari ppiū poſſidē licitū
eſt. monacho vero purū malū. De
niq; ſi diſpēſatū ē iure aut factū. nō
deberet hoc votū exigi a pfitētib;
nec pmiti in regula. Dicit quoq;
Bern. in li. de precepto et diſpenſa/
tiōe. q; quicq; in regula traditur.
in manu nō relinquit abbati. Neq;
abbas ſupra regulā ē. cui ſemel ipe
ſeſe ſpontanea profeſſione ſubiecit.
Quarto obijciūt et dicūt q; tradi/
tio illa clauū excuſat que fieri ſolet
quolibet anno in manu ſupioris.
Iſtud repugnat obiectioni pceden/
ti. Nā ſi diſpēſatū eſt de hoc ppi
etatis voto vt obiectione pcedens
p̄tendit. fruſtra eſt clauis tradenda
abbati in ſignū conſenſus. Eſt etiam
otra decretalē ſepi allegatā q; vo/
tū indiſpenſabile ponit paupertatis
ſicut et caſtitatis. Ergo ſicut abbas
nō poſſet diſpenſare de fornicatio/
ne. ita neq; de poſſeſſione in p̄prio
niſi dūtarat in cōi. ratione alicui;
ammiſtrationis vel offici. et nō
p̄ veſtiario v̄ neceſſitate ſingulari
Teſte decretali ex ōcilio lateranēſi
extra de ſtatu monachoz que ait;
Monachi prece nō recipiāt nec pe/
culiū h̄re p̄mittant. Peculiū longe
min⁹ eſt q̄ ppiū. q; ſm iura q; res
habent in peculio nō habēt plenū
aut p̄ncipale dominiū ſibi ſ; ſuo ſu/
p̄iori. vt ſeru⁹ ſub dñō. fili⁹ ſub pa/
rentib⁹. et monach⁹ ſub abbate. ſed
ex eoz ſub quib⁹ ſūt licentiā p̄ tpe

tertia

cdxxxii

omutādi. vendendi &. Et hec potē/
tia nō eſt libera. ſed limitata et ſub/
iecta. et tñ ōciliū Lateranēſi hoc p̄/
hibet monachis. a fortiori g⁹ ppiū
Obiectio ergo p̄dicta abuſus eſt et
irridere deū qui tñ nō irridet vt ait
apls ad Gal. vi. Solū ergo licitū
eſt illis et p̄miſſū clauē abbati vel
ſupiori referre qui habēt ammiſtra/
tiōē vt magiſter veſtiarij. theſaura/
rius. cellerari⁹. aut elemoſynari⁹. in
ſignū ſubiectionis et ammiſtratōis.
Mendosa q; eſt et deluſoria veri/
tatis p̄tenſe clauē abbati referre.
q; clauē referūt ſed retinent ope et
affectū q; ſūt ſub clauē recluſa Duo
ſūt inquit Hugo de ſanct. vidi. que
relinquere optet p̄pter deū. ſacul/
tas retinendi quicq; ppiū. et volū/
tas habendi. Et tñ tradēdo clauē
neut; relinquitur hoz. Dic queſo
deſenſor p̄prietatis qd ſeruas in ci/
ſta. tuū eſt an nō? Tuū dicere verat
regula in p̄ncipio. Nemo inquiens
dicat aliqd ppiū. Ergo tuū nō eſt
ſed omnium. nec tibi ſeruare debes
aut in vſū accipere qd tuū non eſt
Quid ergo cuſtodis nō tuū? Repo/
ne. reponē in cōi qd tuū nō eſt ſed
omniū in cōi. neq; clauē referas q;
clauē habere nō debes Quinto ob/
ijciūt deſenſores p̄prietatis dicen/
tes nō eſſe ppiū. p̄ hoc q; ad nutū
manet abbatis quotiens volet re/
uocare. Cōtra hos ſam in parte re/
ſponſū eſt ſupra Primo q; neq; re/
ligioſus retinere pōt peculium aut
ſeruare niſi p̄ ammiſtratōē offici

Contra proprietarios

nec abbas potest dispensare. Scdo
qz nec abbas est supra regulā que
hoc phibet. h. regule obligat^r et s^o
ditus. vt dicit Bern. in li. de precl.
et dispenb. Fallit ergo et q^d retinet
peculiū et platus q^d consensit. nisi p
administratione. f. era seuior est le/
one p^rietas. maxime si hypocrisi
cōmisceat. Simulata enim equitas
duplex est iniquitas. dicit augl. super
psal. lxxvi. Duplici gradu vⁱa dicit
Gregl. qz corp^o exterius. h. per amo
rem glorie mundo viuit. Et o^rtra p
hibitionē Moyfi induit veste cōte/
pta. ex lino et lana. Deu. xxxij. Per
lanā simplicitas. p. linuz subtilitas
subdola intelligit. Linū celat interi
us. lanā exteri^o ostentat. Nulla res
inqt Thzys. sup. Matb. sic extermi/
nat sic simulatio. Naz malū sub spē
boni celatū nō cauet dū nō agno/
scit. h. mōi est p^rietari^o q^d p^riu ex
cusat et palliat p. abbatis licentiaz
Nō habeo inqt. nō possideo. h. ab/
bas me^o. et tñ o^rtra abbatis volun
tatē si forsan p. cōi necessitate fra
trū sciret abbate recepturū q^d possi
det. absconderet. Aut si bono mo/
do nō posset. inutilit^r exponeret. Se/
xto obijciūt dicentes. p^riu nō esse
aliq^d custodire p. necessitatibus se
creti. et potissime infirmitati. Quos
beat^o aug^o. confundit in eo q^d talib^o
p^ruidere nō neglexit in regula cum
dicit. Egrotatiū cura siue post egri
tudinē reficiendoz. siue imbecillita
te laborantiū aliqua aut febribus
vni alicui d^oz iungi. vt de cellario

regulam Augustini

petat q^d cuiq^z opus esse p^rpererit
Siue aut^r qui cellario siue qui vesti
bus aut codicibus preponunt sine
murmure seruiant fratrib^o suis. In
cidis ergo in altez laqueoz. qz vⁱ
patrē aug^o. corrigis q^d nō sufficiē/
ter p^rviderit necessitatib^o singuloz
aut de fidelitate diffidis frat^rz du/
bitans ne circa egrotates faciant
debitū suū. vel q^d verisimili^o de te
solū cogitas cui paz aut nihil cure
est de ceteris. dūmodo tu ipe p^rui
sus es. Audeo dicere q^d obiectio p
dicta officit ea pte vnde sanare pu
tat. Qm si paupertatis obseruaret^r
votū inter f^res longe seruidior ar
deret caritas fraterna et cura atq^z
solicitude maior esset infirmoz p^ri
etas intimior et visitatio cordialior
qm tūc vno infirmante omes infir/
mar ent. Iux illud. ij. Cor. ij. Si pa
tis vnū mēbz. opatiūt. ii. Si p^ria
nulla esset nemo aliū expectaret ad
iuuandū et succurrendū fratri infir/
manti. Nemo diceret. hic qui infir/
ma^r satis h. z. vñ medicos hēat et
custodes. Tūc quisq^z succurrendo
fratri exemplū daret qūo vellet si
bi in simili casu succurri. **S**eptimo
obijciūt antedicti defensores p^rie
tatis dicentes. necessarium p^riu
p. festiuandis et suscipiēdis amicis
Respōdet eis. q^d ad hoc est in ordi
ne augustini hospitalitas instituta.
et p^ruid^o frater eloquens et discre/
tus est eligend^o qui sciat amicos et
bñfactores ecclesie benigne suscipe
fm facultatū possibilitatem. iuxta

doctrinā Pauli ad Hebr. xij. Caritas fraternitatis inquit maneat in vob. et hospitalitatis nolite obliui ſci. Quia p hāc qdaz placuerit. **z** Nec multū vtilis religioſis ouerſatio frequēs amīcoꝝ carnaliū q re liquerunt mundū. Propter qd ait aug. filijs ſuis in regula circa finē **N**ō carnalis ſed ſpūalis ſit inſ vob dilectio. Quia ppter vero religioſo cui mund⁹ crucifixus eſt. nō multū affectanda eſt carnaliū p̄p̄inquoꝝ viſitatio. Nā qui de terra eſt de ter/ ra loquit. Tractāt qz fabz illia fabz Que omīa veris religioſis ſunt ſu/ gienda. imo verius abominanda Qui nō relinqt inquit r̄ps p̄ez et matrē zc. nō p̄t me⁹ eſſe diſcipulus. **O**ctauo obſciūt q paucoꝝ expē ſis ecclē p̄uideat de veſtiario dādo cuiſibet portione pecunie qz in cōi. hoc nō eſt verū Eſto tñ q ita ſit. tñ ppter hoc tpale omodū parū nō eſt frangendū votū. Quia nō ſunt facienda mala vt veniāt bona. ad **R**homañ. iij. Prepoſter⁹ ordo vota poſtponere paruo lucro. ſolem ver mib⁹ nocte lucentib⁹. aurū et gem/ mas carbonib⁹. **N**ō ponē diuitias et tpalia bona bonis anime. abſur dū eſt et ordinē puertere. ergo zc. **N**ono obſciūt dicentes minoꝝ oc cupationē fratꝝ eſſe dāe vnicuiqz ſūmā pecunie p veſtiario. **C**ū reue rentia dicentiū. nō eſt ita. imo pau/ tior eſt occupatio vni⁹ aut duozum qz omniū in officio veſtiarij. **H**oc etiā oſonat dicto pbi. Fruſtra ſicri

p plura qd p̄t p paucioꝝ. **I**n vni/ tate ſiquidē equalitas eſt. caritas. pax oꝝcordia. et qd ſup omē bonū eſt deus **I**n pluralitate aut ſingula ritas. diuiſio. inuidia. rixa. ſupbia. et omīs mali ſemētū. **E**t oꝝceſſo ad/ huc quāqz ita non eſt q occupatio maioꝝ adēſſet in cōi veſtiario pui/ ſo p vñū aut duos qz p omnes ſin gillatim in p̄prio. nobile min⁹ tñ mi/ nus malū ē occupatio qz voti trāſ greſſio et regule cuiuſmodi eſt p̄pi etas. **I**tē nō min⁹ abiurata eſt p̄pi etas in veſtiario qz i cellēario p re gulā. **E**rgo ſi p cellario vn⁹ ſolus impediē. quare etiā vnus aut duo p veſtiario nō ſufficiūt vt obſeruet regula q hoc totiens iubet fieri. nā negari non p̄t qn occupatio vnus aut duoz minoꝝ ſit qz cōmniū fra/ trū. **E**t ſic retorquet obiectio in cō/ fuſionē obſcientiū. **D**ecimo et vlti/ timo ſubdunt obiectiōes oꝝtra vo/ luntariā p̄pietate quas ponit ſan ctus **T**ho. in. iij. oꝝtra gentiles. **H**āc ſiquidē inuadit p̄mo **V**igilātius heretic⁹ et quidā ſequaces ſui non intelligentes de quib⁹ loquūt neqz que affirmāt. **N**aturale eſt inquit cuiſibet aiali vt ſibi neceſſaria vite p̄uideat. **N**ñ nō quelibet ps anni apta eſt frugib⁹ et puiſioni ipozū **F**aciūt h⁹ eſtate formice ⁊ apes vt oꝝgredient vnde hyeme viuāt. **S**ed hō multis indiget q nō ſp̄ inueniri p̄nt. ergo op⁹ eſt illi puiſiōe. **S**cdo qz p ſubſtātiā diuitiaz eſſe hōis cō firmat. ergo paupertas eſt oꝝtra legē

Cōtra proprietarios

nature. **N**aturaliter em̄ diligit vnū quodq; pmanere et id qđ necessariū est ad illud. **T**ertio est hō naturaliter aial sociale ciuile vt in li. politicoꝝ **A**ristl. dicit. **S**ocietas aie ē in mutuo iuuamine et subsidio amicicie q̄ paup̄tas implē nō p̄t. g°. .x. **N**ā p diuitias et facultates libera/m̄ amicos a malis. ergo bone sunt. **Q**uarto paup̄tas est mala per se. ergo .x. **A**ns probat qz est occasio furti. adulatōis. p̄iurij. ⁊ malozum multoz. **Q**uinto. nā liberalitas est v̄t̄ que dāda tribuit et retinet retinenda. **I**nciū illi oppositū in mai⁹ est p̄dgalitas que oīa largit̄. v̄t̄iū aut̄ in min⁹ est illiberalitas que retinet q̄ danda sūt ⁊ dat q̄ retinēda. **E**st ergo paup̄tas volūtaria v̄t̄iū in mai⁹. qz oīa sua largit̄ ⁊ nihil retinet p se. **P**ro solutōe dictoz dicit idē sanct⁹ **T**ho. q̄ melioꝝ et maxima bona hōis sūt sciētie ⁊ v̄tutes. minima sunt bona fortune extrinseca. media sūt bona corp̄is. **I**n tantū ergo sūt diuitie bone. in quantū p̄ficiūt ad virtutis vsū. qz q̄ ad finē sūt modū accipiūt p̄m exigentiā finis. **S**i vero p vsū diuitiaꝝ impeditur virtutis vsus. nō ampli⁹ bona dicenda sunt sed mala. **P**ropter qđ dicit q̄ bonū est habere diuitias ei qui v̄t̄ ad v̄tutes. et malū q̄ p eas retrahit a v̄tute nimia solitudine vel amore aut elatione. **I**nc̄ dicit q̄ otemplatiua vita p̄fectior est q̄ actiua. qz pauciorib⁹ indiget diuitijs. actiua v̄o plurib⁹

regulam Augustini

Occupat̄ at̄ hūana sollicitudo circa tria. **P**rimo. circa se. scđo circa p̄sonas libi diūctas et familiā domū qz. **T**ertio circa res pcurādas quib⁹ hō indiget ad vite sustētationē. **P**aup̄tatis ergo voto abijcitur sollicitudo rei exterioris cōsilio dīne legis. mat̄. xi. **S**i vis p̄fect⁹ eē .x. **V**oto at̄ otinētie abijct̄ sollicitudo rei familiaris cōsilio scripture sancte **C**oz. vii. **Q**ui sine vxore ē cogitat q̄ dñi sūt. **V**oto at̄ obediētie abijct̄ sollicitudo sui curā ei⁹ omittere do sup̄iori **I**h̄s. vlti. **O**bedite p̄positis v̄ris ⁊ subiaceite eis. ip̄i em̄ peruigilāt q̄ rōez reddituri p̄ aīab⁹ vestris. **E**st ergo inq̄t̄ sanct⁹ **T**ho. ibidē paup̄tas laudabilis qz liberat a v̄t̄ijs. qđ hōies p diuitias implicāt vt mēte deo liberi⁹ vacēt. et quāto magis hō p paupertatē liberat̄ ab impedimētis vacādi spūalib⁹. tāto est laudabilior. **N**ō ē tātō melior quanto maior. sed quanto liberior ē ab impedimētis seculi p̄peditib⁹ vacare deo. **A**d p̄mā obiectiōnē **I**gilāt̄ heretici et suoz sequaciū dicēdū est q̄ naturale sit ogregare necessaria ad vitā. nō tñ optz oēs circa hoc op⁹ intendē. qz sicut apes nō oēs eidē op̄i vacāt. s̄ qđaz mella cōficiūt. qđā cōstruūt edes. reges at̄ nō vacāt istis. **I**ta hōib⁹ multa sūt necessaria q̄ ab vno fiēi nō p̄t s̄ a multis et diuersis p̄m distributiōnē dīne sapie. **V**ita n̄a indiget v̄ris spūalib⁹ a t̄palib⁹ curis alienis q̄ p actis intēdāt dīnis sacrificijs

et contemplationib⁹ ad supplendū de
fectū seculariū cōtēplatiōz sustēta
tōi inhīstētū Sic ocul⁹ videt p cete
ris mēbris. man⁹ defēdit oculū et la
borat p sustētatiōe alioz mēbroz
et sic de alijs. qm̄ multa vnū corp⁹
dicit apls **Cōz. ij.** Ad secūdū dicē
dū q monachi relinquēdo tpalia
nō subtrahūt sibi necessaria vite. s
remanēt eis in cōi vita Ad tertium
dicendū q nec relinquētes oīa faci
unt cōtra caritatē hūane societatis
vt satis expiētia docet. Ad qrtūz
dicendū q diuicie nō sūt p se bonū
s vt ordinant ad bonū rōis Vñ nil
hīl phibet paup̄tatē meliōrē fore si
ad id bonū rōis ordinat pfect⁹ q
diuicie. qz extēiora bona nō sūt nisi
vt ad interiora ordinant. Et sicue
vitiū ex paupertate orit⁹ male ordi
nata ad rationē. sic ex diuicijs simi
liter. Finaliter ad quīntū dicendūz
q paup̄tas nō cōtrariat vīrtutē. nec
est pōigalitas abscere oīa ppter
xp̄z. cū hoc facit religiosus debito
fine rationis et charitatis. nā plus
est se morti exponē p virtutē fortū
tudinis qz vouere paup̄tatē ppter
liber⁹ vacandū deo. Et cū arguit⁹
de paup̄tate q suadet et cogit fu
rari &c. Vñ est de coacta. nō at de
voluntaria. Sileat ergo Vigilāt⁹
heretic⁹ cū suis cōplicib⁹ et fauto
rib⁹. Sileant quoqz amodo pprie
tarij eozū qz defēsores et fautores
ouerant qz ab errore vie sue. et sol
uāt vota que distinxerūt labia sua
vt tandē audire mereant⁹. vos qui

reliquistis oīa &c. centuplū accipie
tis et vitā eternā possidebitis. quā
nobis pcedat qui p̄misit Amen

Explicit tractat⁹ m̄gfi **Johis gar**
son cōtra pprietarios

Sequit⁹ questio theolo

gica cuius titulus est. Vñ auroza
mane rutilās solē ediderit. In qua
tractat⁹ de cōsilijs euāgelicis et sta
tu pfectiōis ab eodē dño Cancell.

Questio determināda
Vñ auroza mane
rubens solē ediderit.
Quia iuxta Aristotl.
in Elenc. Dēs transfe
rentes fm̄ aliquā similitudinē transfe
rūt. Diaduertendū ē q vt longa et
certa expiētia aperit medic⁹ auro
re imitās naturā veris tpati in die
b⁹ anni vires aiales cōfortat et pfi
cit. p eo scz q in eo vt ipi tradunt
hūoz sanguinis in quo fm̄ eos vi
ta cōsistit dñat Et sol iste quē nobis
auroza parit vita ē viuentiū et ani
mantiū istoz. Idcirco alti⁹ trāsse
rendo inuestigare liber in quo stat
manet et cōsistit vita aie nre spūalis
et pfectio vite xp̄iane. qd pprie est
theologice inuestigatōis et nō inu
tilis cōsideratōis. Nouim⁹ itaqz vi
tā isti⁹ corpis stare et cōsistē in vnio
ne vel cōiūctiōe ipi⁹ ad aīaz q est
principiū vite et act⁹ substantialis
corpis organici phici. Quāto igit⁹